

УДК 37.091.3:81`243:575.83

© Башкір О. І., Марголін А. Г., 2025.

<https://orcid.org/0000-0001-5237-9778>

<https://orcid.org/0000-0003-4974-349X>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2025.58.01>

**О. І. Башкір,
А. Г. Марголін**

ВИКОРИСТАННЯ МЕМІВ У ФОРМУВАННІ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Актуальність статті полягає в інноваційному поєднанні теорії мемів (де вони розглядаються як самостійні активні агенти) та теорії навчання іноземній мові, де ці ж меми представлено як засоби навчання, що відповідає сучасним вимогам та потребам здобувачів базової середньої освіти, сприяючи їхньому успішному спілкуванню в різних комунікативних ситуаціях.

Метою статті є визначення ролі та способів використання мемів під час формування дискурсивної компетентності у здобувачів базової середньої освіти на прикладі вивчення іноземної мови.

Під час проведення дослідження були використані такі методи: аналіз педагогічної літератури, навчально-методичної документації, спостереження за навчальним процесом, метод порівняння, синтез.

У статті доведено, що дискурсивна компетентність є складником прагматичної компетентності та описує використання вербальних, паравербальних та невербальних засобів спілкування; розглянуто меми в первісному значенні, яке вкладав Річард Докінз, пропонуючи універсальні способи розповсюдження мемів, котрі відкривають нові можливості в сфері освіти:

- експозиція – це тривалість або обсяг контакту з носієм інформації; при її збільшенні здобувач базової середньої освіти, вивчаючи іноземну мову, сприймає мову в різних дискурсивних жанрах та різних контекстах, і чим більшою буде експозиція, тим точніше і глибше він розумітиме особливості функціонування дискурсів;

- інтеракція – полягає у взаємодії з мемами або взаємодії декількох комунікантів; саме активна взаємодія з іншими людьми чи засобами освіти дозволить ефективно сформувати дискурсивну компетентність;

- реплікація – це процес створення копій, наслідування; іншими словами, під час навчання іноземної мови здобувачі базової середньої освіти застосовують на практиці вивчений матеріал та закріплюють його, наслідуючи дискурси та імітуючи мовців у відповідних комунікативних ситуаціях.

Визначено, що в умовах сучасного світу важливим є формування дискурсивної компетентності на уроках іноземної мови, адже спілкування іноземною мовою завжди відбувається в певному соціальному чи професійному

контекстах, яким притаманні свої звичаї, формули ввічливості, особливі норми, форми та правила спілкування, порушення яких зменшить його ефективність. Використання мемів сприяє кращому розумінню та засвоєнню вербальних, паравербальних і невербальних засобів спілкування через експозицію, інтеракцію та реплікацію, що робить процес навчання більш інтерактивним та ефективним.

Ключові слова: мему, способи, комунікація, дискурсивна компетентність, іноземна мова.

Bashkir O. I., Marholin A. H. Using memes to develop discursive competence in secondary school students. *Relevance of the article lies in the innovative combination of meme theory (where memes are considered as independent active agents) and foreign language teaching theory, where these same memes are presented as teaching tools that meet the modern requirements and needs of basic secondary education students, facilitating their successful communication in various communicative situations.*

The aim of the article is to determine the role and methods of using memes in discursive competence development in basic secondary education students through the example of learning a foreign language.

Methods used in the research include: analysis of pedagogical literature and educational-methodological documentation, observation of the educational process, comparison method, and synthesis.

The article proves that discursive competence is a component of pragmatic competence and describes the use of verbal, paraverbal, and non-verbal means of communication; memes are considered in their original meaning as proposed by Richard Dawkins, offering universal ways of memes' proliferation that open new opportunities in the field of education:

- *Exposure: the duration or amount of contact with the medium; with its increase, basic secondary education students, while learning a foreign language, perceive the language in various discursive genres and contexts, and the greater the exposure, the more accurately and deeply they understand the features of discourse functioning;*

- *Interaction: involves interaction with memes or interaction between several communicants; active interaction with other people or educational tools allows for the effective formation of discursive competence;*

- *Replication: the process of creating copies, imitation; in other words, during foreign language learning, basic secondary education students apply the learned material in practice and reinforce it by imitating discourses and mimicking speakers in relevant communicative situations.*

It is determined that in the modern world, the formation of discursive competence in foreign language lessons is important, as communication in a foreign language always takes place in a certain social or professional context, which has its own customs, politeness formulas, specific norms, forms, and rules of communication, the violation of which reduces communication effectiveness. The use

of memes contributes to a better understanding and assimilation of verbal, paraverbal, and non-verbal means of communication through exposure, interaction, and replication, making the learning process more interactive and effective.

Keywords: *memes, methods, communication, discursive competence, foreign language.*

Вступ. Формування дискурсивної компетентності є складним та недостатньо структурованим процесом і вимагає використання різноманітних форм, методів та технологій навчання, адже дискурсивна компетентність є складною компетентністю, яка належить не лише до навчання іноземної мови, а є дотичною засвоєнню рідної мови, а також може бути сформована на значній кількості шкільних предметів як технічних, так і гуманітарного циклу. Однак, дискурсивній компетентності не приділяють належної уваги при навчанні іноземної мови у базовій середній школі. Формування дискурсивної компетентності є важливим аспектом у розвитку мовленнєвих навичок та вміння ефективно спілкуватися. Це сприяє не лише покращенню мовних навичок іноземної мови, але й загальному розвитку комунікативних здібностей, що є необхідним у різних сферах життя.

Формування дискурсивної компетентності є важливим аспектом у розвитку мовленнєвих навичок та вміння ефективно спілкуватися. Дискурсивна компетентність включає здатність продукувати і розуміти зв'язні тексти, а також ефективно використовувати мову в різних комунікативних ситуаціях. У володінні іноземною мовою зазначена компетентність є надважливою і передбачає якомога раннє включення молоді в іншомовне освітнє середовище, створення якого в Україні є перспективним вектором входження країни до європейської спільноти.

Оволодіння дискурсивною компетентністю учнями є важливою частиною розвитку їхнього мовлення, оскільки сприяє ефективному спілкуванню і кращому розумінню текстів різних жанрів. Для здобувачів базової середньої освіти зазначена компетентність є вчасною для оволодіння та усвідомлення з огляду на їхні знання та досвід жанрової специфіки спілкування не тільки з іноземної мови, а й суміжних дисциплін гуманітарного циклу. Формування дискурсивної компетентності є комплексним процесом, який вимагає систематичної практики та використання різноманітних способів і стратегій. Це сприяє не лише покращенню мовних навичок іноземної мови, але й загальному розвитку комунікативних здібностей, що є важливими у різних сферах життя.

Дискурсивна компетентність може бути визначена як компетентність, що описує застосування вербальних (мова), паравербальних (інтонація, тембр) і невербальних (жести, міміка) засобів комунікації, властивих тому чи іншому

дискурсивному жанру, а також використання знань та комунікативних стратегій, що характерні комунікативній ситуації, а також «оперування екстралінгвістичним аспектом з метою творення власних висловлювань відповідно до дискурсивних жанрових особливостей» (Margolin, 2022, p. 43).

Сформована дискурсивна компетентність дозволить здобувачу базової середньої освіти ефективно спілкуватися в різних комунікативних ситуаціях і соціальних контекстах та висловлюватися логічно й зрозуміло, а також відповідно до конкретної спільноти та обставин.

Зазначимо, що «цифровізація освітнього процесу призводить до глибоких змін» системи та структури навчання, «нових підходів до формування професійної компетентності майбутніх учителів» (Vakaliuk, Osova, Chernysh, & Bashkir, 2022, p. 58). У контексті глобалізації та поширення цифрових технологій, перед учителем, який прагне зробити навчальний процес водночас ефективним та захоплюючим, постають нові виклики, а в процесі формування дискурсивної компетентності навчання може бути не лише ефективним, а й цікавим та захоплюючим із використанням в освітньому процесі мемів.

Використання мемів під час формування дискурсивної компетентності у процесі вивчення іноземної мови відкриває нові горизонти в педагогіці, адже сприяє розробленню нових форм і технологій навчання, активізації самостійної роботи учнівства. Меми, які є важливою частиною цифрової культури, можуть слугувати не лише джерелом розваги, але й потужним засобом освітнього процесу.

Мета та завдання. *Метою* статті є визначення ролі та способів використання мемів під час формування дискурсивної компетентності у здобувачів базової середньої освіти на прикладі вивчення іноземної мови.

Для досягнення цієї мети були поставлені такі *завдання*:

- вивчити наявні теоретичні підходи до формування дискурсивної компетентності;
- дослідити теорію мемів та її застосування в освітньому контексті;
- визначити рівень уваги, що приділяється формуванню дискурсивної компетентності у навчальному процесі;
- визначити ефективні стратегії та способи інтеграції мемів у навчальний процес;
- сформулювати висновки щодо ролі мемів у формуванні дискурсивної компетентності.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження були використані такі *методи*:

- Аналіз педагогічної літератури, навчально-методичної документації (вивчення наукових праць, статей та методичних посібників щодо дискурсивної компетентності, методів навчання іноземної мови, а також літератури, що описує меми). Цей метод було застосовано для визначення ключових концепцій, підходів та рекомендацій щодо використання мемів у формуванні дискурсивної компетентності. Було проаналізовано більше 30 письмових джерел.

- Спостереження за навчальним процесом (безпосереднє спостереження й проведення уроків іноземної мови та оцінка формування дискурсивної компетентності).

- Метод порівняння для зіставлення теорії мемів та форм і методів навчання.

- Синтез для поєднання обох зазначених теорій, узагальнення даних.

Результати. Річард Доікінз визначає меми як «одиниці культурної передачі або одиниці наслідування» (Dawkinz, 2006, р. 192); це фрагменти інформації, що еволюціонують за допомогою природного відбору та поширюються в суспільстві, як гени або як віруси. Меми можуть мати різні форми: слова, звуки, зображення, відео тощо. Меми або їхні поєднання також можна розглядати як фрагменти інформації (наприклад, жести, інтонаційні варіанти, ідеї). Мемами в побуті також називають самостійні завершені одиниці інформації, наприклад, зображення, відео. У цьому випадку вони можуть бути використані як засоби освіти (Margolin, 2023), що цікавлять, розважають, навчають, мотивують та захоплюють (у різних значеннях) здобувачів базової середньої освіти.

Учитель та здобувач (або людина в широкому понятті) відбирає з-поміж того, що існує в її оточенні, на яке вплинули попередній вибір інших людей, їхні потреби, інтереси, умови життя, соціально-економічний та політичний контекст. Таким чином відбувається попередній відсів мемів.

Навчальний процес також слід розглядати не як одноосібне опануванням матеріалу для засвоєння здобувачем, а скоріше як взаємодію з іншими людьми або засобами навчання. Тож навчальний (і навчально-розважальний) матеріал так само піддається «природному відбору». Якщо він не має практичного значення або застосування, не може бути використаним, не викликає емоцій, не цікавить здобувача, не закріплюється, то він втрачає свою актуальність та зникає з пам'яті. Це є проявом еволюційного механізму.

Універсальними способами розповсюдження мемів під час формування дискурсивної компетентності у здобувачів базової середньої освіти на прикладі вивчення іноземної мови є експозиція, інтеракція, реплікація. Кожному способу

відповідають різні форми організації навчального процесу, часто форми самостійної роботи здобувача освіти. Таким чином, один і той самий процес можна розглядати, з одного боку, як спосіб розповсюдження мемів, а, з другого, – вбачати в ньому форму організації навчального процесу. Перевагою такого підходу є підкреслення самостійної роботи здобувача базової середньої освіти (адже постать учителя при такій роботі не є ключовою) і у якомусь *сенсі неминучість такої роботи, адже, за традиціями Річарда Докінза (Dawkinz, 2006), мему є активними агентами цієї діяльності.*

Запропоновані способи розповсюдження мемів є універсальними, тому вони також поширюються і на аудіовізуальні засоби навчання, які, звісно, також варто включати в категорію мемів в широкому розумінні. Аудіовізуальні засоби є рушійною силою засвоєння нового матеріалу та посилення мотивації, вони також будуть особливо ефективними для здобувачів базової середньої освіти, адже їхньому віку притаманне споживання аудіовізуальних засобів.

Експозиція – це тривалість або обсяг контакту з носієм інформації, у тому числі із засобом навчання. Експозицією можна також назвати процес інпуту. Слово «input» широко вживається в англійській науково-педагогічній літературі (значно рідше у французькій, наприклад, у S. Bielková (Bielková, 2021) й означає інформацію на вході при вивченні іноземної мови. Інпутом найчастіше називають автентичний матеріал, але інпутом може бути також і дидактичний матеріал. Терміни «експозиція» та «інпут» часто зустрічаються в англійській літературі (Bahrani & Sim, 2012), (Bahrani, Tam, & Don Zuraidah, 2014), (Caruana, 2021), проте вони не є термінами та відсутні в Оксфордському словнику освіти (Wallace, 2015, p. 163). В українському академічному просторі ці терміни не вживають, використання аналогів вважаємо недоречними через їхню неконкретність, тому було прийнято рішення запозичити їх, зробивши кальку, оскільки вважаємо, що їхнє використання принесе зручність в українському академічному дискурсі.

На підставі вивчення науково-педагогічної літератури (Bashkir, 2023), (Zozulia, Slobodianiuk, & Stadnii, 2022), (Margolin, 2022), (Afef, 2017), (Aissani, 2018), (Bahrani & Sim, 2012), (Bahrani, Tam, & Don Zuraidah, 2014), (Bataineh, 2014), (Bielková, 2021), (Çakir, 2006), (Canning-Wilson, 2020), (Caruana, 2021), (Manel & Benahmed, 2020), (Conseil de l'Europe, 2001), (Dawkinz, 2006), (Dubbing, 2024), (Kerrita, 2017), (Khelaifi, 2016), (Krashen, 1996), (Margolin, 2023), (Pignier, 2006), (Rivero Vilá, 2011), (Roulet, 1973), (Saadaoui, 2017), (Taammourt & Boutlelis, 2022), (Vakaliuk, Osova, Chernysh, & Bashkir, 2022), (Wallace, 2015), (Wood-Borque, 2021) та власного досвіду пропонуємо таке визначення поняття «інпут» в контексті вивчення іноземних мов: *інпут* – це мовний (зазвичай автентичний) матеріал, що сприймається здобувачем освіти і

може мати різні форми, наприклад, текст, аудіальний, аудіовізуальний засіб тощо. Експозицію варто розуміти як процес отримання інпуту або процес сприйняття інформації (в контексті нашого дослідження – іноземної мови).

Одним із положень теорії про засвоєння іноземної мови, яку розробив американський лінгвіст Стівен Крашен (Stephen Krashen), є збільшення тривалості зрозумілого інпуту (maximize comprehensible input) (Krashen, 1996). Телебаченню та радіо, як джерелам інпуту, присвячено окремий розділ у його праці «*Television and Radio as Input Sources*» (Krashen, 1996, с. 153). Збільшення тривалості аудіовізуального інпуту сприятиме формуванню дискурсивної компетентності тому, що здобувач базової середньої освіти буде сприймати мову різних дискурсивних жанрів та звичну структуру повідомлень у контексті, і чим більше буде такого інпуту, тим точніше і глибше він розумітиме особливості функціонування дискурсів.

Дослідження S. Caruana показують, що телебачення та кіно дають «багатий аудіовізуальний інпут» (Caruana, 2021, р. 1). I. Rivero Vilá також підкреслює важливу роль інпуту автентичного матеріалу, що стало можливим завдяки новітнім технологіям (Rivero Vilá, 2011, р. 99). T. Bahrani, S. Tam та M. Don Zuraidah відзначають, що *тривалість експозиції* новин суттєво корелює «зі значним покращенням володіння мовою на рівні вище середнього» (Bahrani & Sim, 2012, р. 6). Одним із показових прикладів ефективності дискурсів є такі країни як Сингапур, Данія, Швеція, Фінляндія, Бельгія (німецькомовний регіон), Польща, Хорватія та Португалія, де дуже високий рівень англійської мови корелює з відсутністю дубляжу на телебаченні й використанням субтитрів. Таким чином, вони можуть сприймати на слух англійську мову, покращуючи свої навички аудіювання і вимови, тож англійське телебачення є важливим джерелом навчання англійської мови для цих країн.

Виходячи із зазначеного, можна дійти висновку, що перегляд аудіовізуальних засобів з оригінальною аудіодоріжкою та перекладеними субтитрами є вагомим внеском у покращення рівня володіння іноземною мовою здобувачів базової середньої освіти. Проте дуже високий рівень володіння англійською мовою і традиція дубляжу поєднуються у таких країнах як Німеччина та Австрія. А у Мексиці рівень володіння англійською дуже низький попри переклад субтитрами (Dubbing, 2024).

Зважаючи на високу ефективність збільшення експозиції, варто звертатися до неї якомога більше при вивченні іноземної мови (у тому числі, при формуванні дискурсивної компетентності). Однак необхідно підкреслити її важливість саме при вивченні іноземної мови здобувачами базової середньої освіти, адже, з одного боку, у їхньому віці залишається здатність розвивати фонематичний слух (що з кожним роком робити зазвичай все складніше), а, з

другого, – вони вже можуть самотійно працювати з аудіовізуальними засобами. Це саме можна сказати не лише про фонематичний слух, а і розвиток словникового запасу (здобувачі базової середньої освіти вже мають навички самотійної роботи і можуть, дивлячись фільми та відео, самотійно виписувати слова та вирази, шукати переклади в словнику та вивчати корисну лексику). У більш ранньому віці таку самотійну діяльність реалізувати повною мірою складно або неможливо, а відкладати на більш пізні етапи вивчення мови є мало ефективним.

Інтерація – другий спосіб розповсюдження мемів під час формування дискурсивної компетентності у здобувачів базової середньої освіти, який полягає у взаємодії з мемами або взаємодії декількох комунікантів. Взаємодія користувачів з мемом, у тому числі з аудіовізуальним засобом, полягає в коментуванні, натисканні на кнопку «уподобання», поширенні аудіовізуального засобу. У педагогічному контексті інтерація не лише сприяє поширенню мемів завдяки взаємодії користувачів, а водночас залучає здобувачів до процесу взаємодії з засобом навчання та / або іншими користувачами.

Інтерація є дотичною до інтерактивних методів, які спрямовані на більш широку «взаємодію здобувачів освіти не тільки з викладачем, але й один з одним», а також «на домінування їхньої активності в процесі навчання» (Bashkir, 2023, р. 38).

Інтерація може полягати у виконанні вправ, пошуку незнайомих слів, знайомстві з історичним та культурним контекстом, реаліями, першоджерелами. Інтерація також створює умови для «самотійного» навчання, коли здобувач освіти взаємодітиме з засобами освіти. I. Rivero Vilá визначає такі можливості як перехід за гіперпосиланнями, пошук визначення слів, при чому здобувач має свободу обрати будь-який напрям для подальшого більш глибокого ознайомлення з темою, яка його цікавить (Rivero Vilá, 2011, р. 276).

Таким чином, інтерація передбачає взаємодію здобувачів з мемами або здобувачів один з одним в інтерактивному середовищі, наповненому «живою» лексикою, актуалізованою у реалістичних або реальних комунікативних ситуаціях, справжніми жестами, або в найефективнішому, на наш погляд, випадку інтерація навіть полягає у спілкуванні здобувачів базової середньої освіти один з одним іноземною мовою, що сприяє закріпленню лексичного, граматичного та фонетичного матеріалу, відпрацюванню кліше, створенню умов для самовираження та мотивації.

Інтерація лежить в основі багатого, плідного та унікального досвіду, який, ймовірно, є найсильнішим аспектом мотивації. Інтерація також формує навички пошуку інформації та спілкування, поглиблює знання. Дискурсивна

компетентність є однією з тих компетентностей, які можна формувати за допомогою інтеракції з використанням аудіовізуальних засобів, оскільки вони створюють контекст певного дискурсу, з яким можуть взаємодіяти здобувачі, у тому числі, спілкуючись на теми, властиві певному дискурсивному напрямку, наприклад, на форумі чи в коментарях YouTube.

У ході дослідження зазначимо третій спосіб розповсюдження мемів під час формування дискурсивної компетентності у здобувачів базової середньої освіти – *реплікацію*, що позначає процес створення копій, а в контексті педагогіки може позначати процес наслідування, продукування й використання на практиці власних висловлювань, жестів, міміки, інтонаційних патернів й інших почутих і побачених мемів. Іншими словами, реплікацію можна охарактеризувати як перехід від знань до навичок і вмій.

Логіка викладу дослідження вимагає більш детально зосередитися на формуванні дискурсивної компетентності за допомогою реплікації з використанням аудіовізуальних засобів. Так, І. Çakir пропонує давати здобувачам моделі для наслідування у рольовій грі (Çakir, 2006, р. 2), так здобувачі можуть наслідувати лексику й жести персонажів, а переконання в тому, що вони справжні й дійсно використовуються у реальному житті, надає впевненості під час говоріння, що також може бути використано для розвитку дискурсивної компетентності і посилення мотивації. Іншою формою роботи може бути «використання відеокамери на уроці» для створення записів зі здобувачами та подальшого перегляду з ними (Çakir, 2006, р. 1).

Обговорення. У дослідженні було проаналізовано способи розповсюдження мемів та їх вплив на формування дискурсивної компетентності у здобувачів базової середньої освіти. Отримані результати можна зіставити з результатами наявних досліджень у цій сфері. Насамперед наше дослідження є логічним продовженням гіпотези Річарда Докінза про те, що меми є активними культурними агентами. Ми також зазначили, що експозиція, інтеракція та реплікація є ключовими способами розповсюдження мемів, що відповідає результатам досліджень S. Caruana та інших.

Дослідження S. Caruana показують, що тривалість експозиції аудіовізуальних засобів суттєво корелює з покращенням рівня володіння іноземної мови. З результатами цього дослідження збігаються наші висновки про те, що збільшення тривалості контакту з мемами сприяє більш глибокому розумінню дискурсів. Також, результати нашого дослідження підтверджують теорію Стівена Крашена про збільшення тривалості зрозумілого інпуту. Це відповідає нашим висновкам про те, що експозиція, інтеракція та реплікація є важливими для формування дискурсивної компетентності. Загалом, результати

нашого дослідження підкріплюють гіпотези інших науковців та додають нові аспекти до розуміння ролі мемів у навчанні іноземних мов.

Висновки. Отже, у дослідженні визначено способи розповсюдження мемів та пов'язаних з ними форм організації навчального процесу при формуванні дискурсивної компетентності у здобувачів базової середньої освіти; сформульовано універсальні способи розповсюдження мемів як от *експозиція* (тривалість або обсяг контакту з носієм інформації), *інтерація* (взаємодія здобувачів із мемами або одного з одним), *реплікація* (процес створення копій, наслідування та можлива трансформація), а також визначено роль, яку вони можуть відігравати при формуванні дискурсивної компетентності.

ЛІТЕРАТУРА:

- Башкір О. Онлайнві застосунки організації активного та інтерактивного навчання. *Перспективи та інновації науки*. 2023. №1(19). С. 33-44. DOI: 10.52058/2786-4952-2023-1(19)-33-44.
- Зозуля І. Е., Стадній А. С., Слободянюк А. А. Аудіовізуальні засоби навчання в процесі формування іншомовної комунікативної компетентності. 2022.
- Марголін А. Загальна характеристика дискурсивної компетентності як педагогічної проблеми. *Наукові записки кафедри педагогіки*, 2022, С. 39-46. doi:DOI: 10.26565/2074-8167-2022-51-05
- Afef B. La stratégie de reproduction orale des enregistrements audiovisuels pour l'acquisition de la compétence d'expression orale. 2017.
- Aissani L. L'impact des supports audiovisuels sur l'expression orale en classe du FLE. 2018.
- Bahrani T., Sim T. S. Audiovisual news, cartoons, and films as sources of authentic language input and language proficiency enhancement. URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ989255> (дата звернення: 18.08.2024).
- Bahrani T., Tam S., Don Zuraidah M. Authentic Language Input Through Audiovisual Technology and Second Language Acquisition. *SAGE Open*. 2014.
- Bataineh A. The effect of using audiovisual chat on developing english as a foreign language learners' fluency and productivity of authentic oral texts. *International Journal of Linguistics*. URL: <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=853bd995f8b183ca6ab6a7dd8a97cdcabfca4da5> (дата звернення: 18.08.2024).
- Bielkova S. L'utilisation des supports audiovisuels dans l'enseignement du FLE. 2021.
- Çakir İ. The use of video as an audio-visual material in foreign language teaching classroom. *TOJET*. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1102619.pdf> (дата звернення: 18.08.2024).
- Canning-Wilson C. Practical Aspects of Using Video in the Foreign Language Classroom. *Surviving & Thriving: Education in Times of Change*. 2020. URL: https://www.ajcr.org/_files/ugd/c51627_bd738f10144146449ab4e8c0a2e2f803.pdf (дата звернення: 18.08.2024).
- Caruana S. An Overview of Audiovisual Input as a Means for Foreign Language Acquisition in Different Contexts. *Language and Speech*. 2021. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0023830920985897> (дата звернення: 18.08.2024).
- Chebili M., Benahmed Y. L'exploitation du conte audiovisuel en classe de FLE pour l'amélioration de l'expression orale. 2020.

- Conseil de l'Europe. Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Strasbourg : Unité des Politiques linguistiques, 2001.
- Dawkinz R. The selfish gene. New York: Oxford University Press Inc., 2006. Dubbing. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Dubbing#Subtitles> (дата звернення: 13.02.2024).
- Kerrita A. La didactique de l'art cinématographique en classe de français langue étrangère : enjeux et perspectives. Francisola, 2017.
- Khelaifi R. Le rôle des supports audiovisuels comme outil pédagogique dans l'apprentissage de l'oral. 2016.
- Krashen S. The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom. 1996.
- Margolin A. Memes as teaching tools. Kharkiv: *Learning & Teaching: after War and during Peace*, 2023. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.10085340>.
- Pignier N. Pour une Approche sémio-pragmatique de la Communication. URL: <https://journals.openedition.org/questionsdecommunication/7945> (дата звернення: 18.08.2024).
- Rivero Vila I. L. L'interculturel à travers le multimédia dans l'enseignement du français langue étrangère. Tesis doctoral, 2011.
- Roulet E. Pour une meilleure connaissance de Français à enseigner. *Le français dans le monde*. 1973. №100. C. 104.
- Saadaoui I. Le support audiovisuel pour développer la compétence de compréhension orale en classe de FLE: problématique d'exploitation. *Mémoire de Master*. URL: <http://dspace.univ-msila.dz:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/6893/2018027.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 18.08.2024).
- Taammourt S., Boutlelis D. L'utilisation du support audiovisuel dans le développement de la compétence de la compréhension de l'écrit en classe de FLE. 2022.
- Vakaliuk T. A., Osova O. O., Chernysh O. A., Bashkir O. I. Checking digital competence formation of foreign language future teachers using game simulators. *Information Technologies and Learning Tools*. 2022. № 90(4). C. 57–75. DOI: <https://doi.org/10.>
- Wallace S. Oxford dictionary of education. Oxford: Oxford University Press, 2015.
- Wood-Borque P. Compiling a Corpus of Audiovisual Materials for EFL Learning: Selection, Analysis, and Exploitation. Profile: Issues Teach. Prof. Dev. 2021. Vol. 24, No. 1. C. 125-141.

REFERENCES:

- Afef, B. (2017). La stratégie de reproduction orale des enregistrements audiovisuels pour l'acquisition de la compétence d'expression orale (Thèse de doctorat, université Mohamed Khider-Biskra), récupéré de http://thesis.univ-biskra.dz/2822/1/Th%C3%A8se_20_2017.pdf.
- Aissani, L. (2018). L'impact des supports audiovisuels sur l'expression orale en classe du FLE (Master en didactique), récupéré de <https://dspace.univ-guelma.dz/jspui/bitstream/123456789/1263/1/M841.253.pdf>.
- Bahrani, T., & Sim, T. (2012). Audiovisual News, Cartoons, and Films as Sources of Authentic Language Input and Language Proficiency Enhancement. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 11(4), 56-64.
- Bahrani, T., Tam, S. S., & Zuraidah, M. D. (2014). Authentic language input through audiovisual technology and second language acquisition. *SAGE Open*, 4(3), 2158244014550611.
- Bashkir, O. (2023). Onlaynovi zastosunky orhanizatsiyi aktyvnoho ta interaktyvnoho navchannya : [Online applications for organizing active and interactive learning]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky*, 1(19), 33-44, retrieved from [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-1\(19\)-33-44](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-1(19)-33-44). (in Ukrainian)
- Bataineh, A. (2014). The effect of using audiovisual chat on developing english as a foreign language learners' fluency and productivity of authentic oral texts. *International Journal of Linguistics*. Retrieved from

<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=853bd995f8b183ca6ab6a7dd8a97cdcabfca4da5>

- Bielková, S. (2021). L'utilisation des supports audiovisuels dans l'enseignement du FLE [Mémoire de licence, Univerzita Karlova].
- Çakir, İ. (2006). The use of video as an audio-visual material in foreign language teaching classroom. *TOJET*. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1102619.pdf>
- Canning-Wilson, C. (2020). Practical Aspects of Using Video in the Foreign Language Classroom. *Surviving & Thriving: Education in Times of Change*. Retrieved from https://www.ajcr.org/_files/ugd/c51627_bd738f10144146449ab4e8c0a2e2f803.pdf
- Caruana, S. (2021). An Overview of Audiovisual Input as a Means for Foreign Language Acquisition in Different Contexts. *Language and Speech*. Retrieved from <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0023830920985897>
- Manel, C., & Benahmed, Y. (2020). L'exploitation du conte audiovisuel en classe de FLE pour l'amélioration de l'expression orale.
- Conseil de l'Europe. (2001). *Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer*. Strasbourg : *Unité des Politiques linguistiques*. Strasbourg.
- Dawkinz, R. (2006). *The selfish gene*. New York: Oxford University Press Inc.
- Dubbing. (2024). Récupéré sur wikipedia: <https://www.ef.edu/epi/https://en.wikipedia.org/wiki/Dubbing#Subtitles>
- Kerrita, A. (2017). La didactique de l'art cinématographique en classe de français langue étrangère : enjeux et perspectives. *Francisola*.
- Khelaifi, R. (2016). Le rôle des supports audiovisuels comme outil pédagogique dans l'apprentissage de l'oral [mémoire de licence, Université Mohamed khider – Biskra].
- Krashen, S. (1996). *The Natural Approach: Language Acquisition in the Classroom*.
- Margolin, A. (2023). *Memes as teaching tools*. Kharkiv: Learning & Teaching: after War and during Peace. doi:<http://doi.org/10.5281/zenodo.10085340>
- Margolin, A. (2022). General characteristics of discursive competence as a pedagogical problem. [General characteristics of discourse competence as a pedagogical problem]. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky*, 39-46. <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2022-51-05> (in Ukrainian)
- Pignier, N. (2006). Pour une Approche sémio-pragmatique de la Communication. Récupéré sur <https://journals.openedition.org/questionsdecommunication/7945>
- Rivero Vilá, I. L. (2011). L'interculturel à travers le multimédia dans l'enseignement du français langue étrangère. [thèse de doctorat, Université de Salamanca].
- Roulet, E. (1973). Pour une meilleure connaissance de Français à enseigner. *Le français dans le monde*, n°100, 104.
- Saadaoui, I. (2017). Le support audiovisuel pour développer la compétence de compréhension orale en classe de FLE: problématique d'exploitation [mémoire de Master]. Récupéré sur <http://dspace.univ-msila.dz:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/6893/2018027.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Taammourt, S., & Boutlelis, D. (2022). L'utilisation du support audiovisuel dans le développement de la compétence de la compréhension de l'écrit en classe de FLE.
- Vakaliuk, T. A., Osova, O. O., Chernysh, O. A., & Bashkir, O. I. (2022). Checking digital competence formation of foreign language future teachers using game simulators. *Information Technologies and Learning Tools*. № 90(4), 57–75.
- Wallace, S. (2015). *Oxford dictionary of education*. Oxford: Oxford University Press.
- Wood-Borque, P. (2021). Compiling a Corpus of Audiovisual Materials for EFL Learning: Selection, Analysis, and Exploitation. *Profile: Issues Teach. Prof. Dev.*, Vol. 24 No. 1, Jan-Jun, 2022. ISSN 1657-0790 (printed) 2256-5760 (online). Bogotá, Colombia. Pages 125-141.

Zozulia, I. E., Stadnii, A. S., & Slobodianiuk, A. (2022). Audiovisual means of learning in the process of foreign language communicative competence development. [Audiovisual teaching aids in the process of forming foreign language communicative competence]. (in Ukrainian)

Інформація про авторів:

Башкір Ольга іванівна:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5237-9778>; доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна, 61002
e-mail: olga.bashkir@hnpu.edu.ua

Марголін Адріан Геннадійович:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4974-349X>; здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна, 61002
e-mail: adrian.margolin@hnpu.edu.ua

Information about the authors:

Bashkir Olha Ivanivna:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5237-9778>; Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Education and Innovative Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Alchevskikh Str., 29, Kharkiv, Ukraine 61002
e-mail: olga.bashkir@hnpu.edu.ua

Marholin Adrian Hennadiyovych:

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4974-349X>, PhD student of the third (educational and scientific) level of higher education at the Department of Education and Innovative Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Alchevskikh Str. 29, Kharkiv, Ukraine 61000
e-mail: adrian.margolin@hnpu.edu.ua

Цитуйте цю статтю як: Башкір О. І., Марголін А. Г. Використання мемів у формуванні дискурсивної компетентності здобувачів базової середньої освіти. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2025. № 58. С. 7-19

DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2025.58.01>

Дата надходження статті до редакції: 10.04.2025

Стаття прийнята до друку: 24.04.2025